

Pàgines antològiques d'excursionisme***El Santuari de Montgrony******Per Cèsar August Torres***

El Santuari de Montgrony, antigament «Mocroni», està col·locat pintorescament entre verticals cingleres, dominant un esplèndid panorama, a 1392 metres d'altitud; té al fons l'ensotada vall de Gombreny. S'hi entra per un antic portal que dóna accés a un ample pati obert sota un cingle, avançat en sa part superior, com si amenacés desplomar-se. En aquest pati, i sota el propi cingle, hi ha buidada en la penya una anella per a estacar-hi cavalleries, a la què, segons tradició, hi lligava son cavall el llegendari comte l'Arnau. A l'enfront s'alça la gran casa-hostal, des de l'ample galeria de la qual es descobreix un preciós panorama.

Aquest Santuari és molt freqüentat, especialment pels habitants de les valls del Ter, Fresser i Llobregat, d'ambdues Cerdanyes, francesa i espanyola, planes de Vic i Olot i altres més llunyanes terres. En ell es venera la Verge de Montgrony, advocada per a fer revenir llet a les dones que crien. Per les que acudeixen a implorar-la, portant-hi les criatures, hi ha disposada en el Santuari una curiosa secció de bressols a punt de rebre els tendres infants.

Des de la casa de l'ermita es puja a la Cova de la Verge per una escala de pedra picada, de 69 graons, amb sòlida barana de ferro, tallada en la penya a l'indret mateix del precipici. Antigament es guanyava el cingle per graons buidats en la roca viva.

La Capella de la Verge està erigida en una gran bauma formada per l'espadada cinglera. El reixat de ferro del seu interior és una notable obra de serralleria, feta per Amills, serraller de Gombreny, en 1701. El sostre de la cova està format per la mateixa roca. L'imatge que s'hi venera fou trobada prodigiosament; és molt antiga, d'estil romànic, porta l'infant als braços; és morena com la de Núria i està desfigurada pel vestit, que porta a tall de «paperina». És molt venerada, i per sa advocació especial se l'anomena també la Mare de Déu de la Llet. Té cosa de mig metre d'alçària; una gran i llampant corona imperial li amaga sa antiga corona emmarletada.

Des de la Cova s'acaba de guanyar el cingle per altre ram d'escala de setanta vuit graons, ampla com l'anterior i amb bona barana de ferro.

Aquesta escala es tanca per un reixat, les puntes del qual avancen sobre la timba, quedant així el Santuari completament resguardat i inexpugnable per aquest indret.

Dalt del cingle s'esten el pla, on hi està alçada la romànica església de